

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.8.2025.AT

Pani
Marlena Rajn
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Zawoni
ul. Trzebnicka 11
55-106 Zawonia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 12 czerwca 2025 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 2 lipca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni

Kierownik jednostki kontrolowanej Marlena Rajn zatrudniona na stanowisku Dyrektora GOPS w Zawoni od 1.04.2021 r. na podstawie umowy o pracę.

(dowód: akta kontroli str.51-52)

Zakres kontroli Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.05.2025 r.
Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.05.2025 r.
Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.05.2025 r.

Podstawa prawna kontroli

1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹
2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³,
4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴,
5. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁵

Plan kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK).

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz.2024)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438.) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829 – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”).

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 5 maja 2025 r. do dnia 3 czerwca 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.161.2025.AT z dnia 15 kwietnia 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.162.2025.AT z dnia 15 kwietnia 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.17-20)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawoni została przeprowadzona w dniach 5 i 14 maja 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. nr 17 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni Panią Marlenę Rajn.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Marlena Rajn – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni został utworzony na mocy Uchwały Nr XI Gminnej Rady Narodowej w Zawoni z dnia 26.04.1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony
 - zarządzeniem nr 4/16 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 31 października 2016 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni ze zm.
- Statut przyjęty:
 - Uchwałą Nr XXIV/145/2016 Rady Gminy Zawonia z dnia 29 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni ze zm.;
 - Uchwałą nr XL 263/2022 Rady Gminy Zawonia z dnia 14 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni;
 - Uchwałą nr XL.VI/284/2022 Rady Gminy Zawonia z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni.

(dowód: akta kontroli str.53-54)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Marlena Rajn – Dyrektor GOPS w Zawoni - od 1.04.2021 r. do nadal,

[Redacted text block]

(dowód: akta kontroli str.55-56)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni przed okresem zasiłkowym publikuje pisemną informację o terminach składania wniosków na nowe okresy zasiłkowe i rozwiesza na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy Zawonia jak i w siedzibie GOPS. Ponadto w wydanych decyzjach administracyjnych, w pouczeniu zawarta jest informacja o złożeniu wniosków na kolejny okres zasiłkowy”.

(dowód: akta kontroli str.57-58)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni dokonuje wypłat świadczeń poprzez: przelew bankowy na konto klienta oraz wypłaty w punkcie kasowym w Zawoni – Banku Spółdzielczego w Trzebnicy na podstawie przedłożonych list wypłat.

(dowód: akta kontroli str.59-60)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni pracuje w godzinach:

Poniedziałek - środa: 7:00 - 15:00

Czwartek: 7:00 – 17:00,

Piątek: 7:00-13:00

(dowód: akta kontroli str.61-62)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora GOPS w Zawoni wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str.63-64)

A) Sprawy organizacyjne:

Wójt Gminy Zawonia upoważnił następujących pracowników:

- Panią Marlenę Rajn – Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni:
 - a) do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, w tym do: prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach o zasiłki dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - Zarządzenie nr 44/2021 z dnia 1.04.2021 r.;
 - b) do podejmowania wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - Zarządzenie nr 44/2021 z dnia 1.04.2021 r.
- [REDAKTOWANE] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni:
 - a) do realizacji zadań i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach jednorazowego świadczenia przysługującego z ustawy z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Zarządzenie nr 47/25 z dnia 17.04.2025 r.
 - b) realizacji zadań i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28.11.2003 r. - Zarządzenie nr 47/25 z dnia 17.04.2025 r.
- [REDAKTOWANE] - pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni:
 - a) do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego - Zarządzenie nr 43/2016 r. z dnia 5.07.2016 r.
 - b) podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia wobec nich postępowania - Zarządzenie nr 43/2016 r. z dnia 5.07.2016 r.,
 - c) do podejmowania wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub

zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - Zarządzenie nr 53/2025 z dnia 5.05.2025 r.,

- d) do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6.12.2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1909 ze zm.), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące - Zarządzenie nr 53/2025 z dnia 5.05.2025 r.

- [REDAKTOWANE] – pracownika Gminnego Ośrodka w Zawoni:

- a) do realizacji zadań i prowadzenia postępowań administracyjnych wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Zarządzenie nr 52/2025 z dnia 5.05.2025 r.,
- b) do realizacji zadań i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - Zarządzenie nr 52/2025 z dnia 5.05.2025 r.

- [REDAKTOWANE] – pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni:

- a) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Zarządzenie nr 70/2021 z dnia 26.07.2021 r.,
- b) do zastępstwa Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni w czasie jego nieobecności w pracy - Zarządzenie Kierownika GOPS w Zawoni nr 8/2021 z dnia 26.07.2021 r.

(dowód: akta kontroli str.65-68b, 197-200)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka Pani Marlena Rajn nie posiadała upoważnienia Wójta Gminy Zawonia jako organu właściwego do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie zobowiązań dłużników alimentacyjnych, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące ⁶.

Tym samym naruszony został art. 8 b ⁷ w zw. z art. 8 c ⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁶ Art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁷ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁸ Przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a ust. 1.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Dotychczas nie dokonano żadnych zgłoszeń dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych. Z uwagi na przeoczenie zaniedbano fakt konieczności realizacji tego obowiązku. Dyrektor Ośrodka w dniu 6.05.2025 r. otrzymał od Wójta stosowne upoważnienie, które przedkłada się kontrolującym”.

(dowód: akta kontroli str.125-126)

W dniu 12.05.2025 r. przedłożono kontrolującym Zarządzenie nr 54/2025 Wójta Gminy Zawonia z dnia 6 maja 2025 r w sprawie udzielenia upoważnienia Pani Marlenie Rajn Dyrektorowi GOPS w Zawoni do zamieszczania informacji o zobowiązaniach dłużnika w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia.

(dowód: akta kontroli str.127-128)

Działalność GOPS w Zawoni w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wpłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.05.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni wpłynęło 191 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie przekazano żadnego wniosku. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Nie zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie żadnego wniosku.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.05.2025 r. Ośrodek wydał 359 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści decyzji żaden z wnioskodawców nie wniósł odwołania do organu II instancji.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawoni wypłacono 2 450 zasiłki rodzinne, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 617,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 719,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 114,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 1474 dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 17,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 54,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 38,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 20
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt. 3 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 3,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 176,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 114,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 9,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 333,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 710.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 631 zasiłków pielęgnacyjnych, 571 świadczeń pielęgnacyjnych, 0 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 25 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 197 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Zawoni w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 5.05.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 3 549 644,46 zł.

(dowód: akta kontroli str.75-80)

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. K.C.R. – 8127/Św.Rodzic./3/2024/2025 z dnia 26.02.2025 r.
2. K.S. – 8127/Św.Rodzic./C/2024/2025 z dnia 25.02.2025 r.
3. S.D. – 8127./ZAP/25/2024/2025 z dnia 5.12.2025 r.
- 4.P.F. – 8127/SP/p/2023/2024/Z z dnia 7.08.2024 r.,
 - 8127/SP/9/2023/2024 z dnia 30.04.2024 r.
 - 8127/ŚP/9/2023/2024/Z2 z dnia 30.12.2024 r.
5. K.K. -8127/ZR/58/2024/2025 z dnia 13.01.2025 r.
6. M.K. – wniosek ZR/3/2024/2025 nr rej. 1544 z dnia 21.08.2024 r.
7. J.M. - 8127/ZR/48/2024/2025 z dnia 10.12.2024 r.
8. A.Ż. – 8127/ZR/1/2024/2025 z dnia 6.09.2024 r.
9. R.P. – 8127/SKŁ.ŚW.P.SZO/3/2023/2024 z dnia 15.01.2024 r.,
 - 8127/SP/5/2024 z dnia 15.01.2024 r.,
 - 8127/SP/5/2024/2 z dnia 4.11.2024 r.
10. A.Dz. - 8127/ZR/20/2024/2025 z dnia 16.10.2024 r.,
 - 8127/ZR/20/2024/2025/2 z dnia 11.12.2024 r.
11. B.C. – 8127/ZR/43/2024/2025 z dnia 29.11.2024 r.

- 12. M.W.** - 8127/ZR/16/2024/2025 z dnia 10.10.2024 r.
13. A.M. - 8127/ZR/16/2024/2025 z dnia 9.10.2024 r.
14. N.K. - 8127/ZR/86/2023/2024 z dnia 7.10.2024 r.
15. W.L. - 8127/ZP/40/2023/2024 z dnia 19.09.2024 r.
16. E.K. - 8127/ZP/13/2023/2024 z dnia 13.02.2024 r.
17. A.P. - 8127/ZP/55/2024/2025 z dnia 7.01.2025 r.
18. A.D. - 8127/ZP/14/2023/2024 z dnia 15.02.2024 r.,
- 8127/SP/8/2023/2024 z dnia 15.02.2024 r.
19. A.D. - 8127/ZAP/13/2023/2024 z dnia 19.08.2024 r.
20. K.P. - 8127/SP/19/2024/2025 z dnia 17.12.2024 r.
21. D.T. - 8127/ZR/30/2024/2025 z dnia 29.10.2024 r.
22. Ł.P. - 8127/ZR/33/2024/2025 z dnia 8.11.2024 r.
23. M.P. - 8127/ZR/13/2024/2025 z dnia 26.09.2024 r.
24. K.B. - 8127/ZR/52/2024/2025 z dnia 11.12.2024 r.
25. K.K. - 8127/ZR/09/2024/2025 z dnia 26.09.2024 r.
26. B.B. - 8127/ZR/22/2024/2025 z dnia 14.10.2024 r.,
- 8127/ZR/13/2024/2025/U z dnia 17.01.2025 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 27 zasiłków rodzinnych oraz 36 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 1,
 - samotnego wychowywania dziecka – 2,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 7,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 15,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 5,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 1
- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 6 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawoni w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)⁹ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna¹⁰.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

⁹ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

¹⁰ (Dz. U. z 2024 r., poz. 1238)

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Zawoni samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli

następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 5.05.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne ¹¹.

(dowód: akta kontroli, str.69-70)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych w pouczeniu decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji Organ błędnie poucza Stronę o środkach zaskarżenia decyzji. Organ wskazał, że Strona może złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w terminie 14 dni od daty doręczenia, co jest niezgodne z art. 127 § 1 k.p.a.¹².

Decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania ¹³. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania ¹⁴ oraz zasady udzielania informacji ¹⁵ na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Zatem w pouczeniu decyzji Organ winien wskazać, że Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w decyzjach dot. świadczeń rodzinnych błędnie pouczał stronę o środkach odwoławczych z powodu braku świadomości pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.129-130)

2. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.¹⁶ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy

¹¹ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)

¹² Decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna.

¹³ 107 § 1 pkt 7 k.p.a.

¹⁴ Art. 8 k.p.a.

¹⁵ Art. 9 k.p.a.

¹⁶ Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcie

o świadczeniach rodzinnych¹⁷.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach dot. zasiłków pielęgnacyjnych na małoletnie osoby uprawnione, organ błędnie sformułował przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego <dla Pani/Pana> (czyli przedstawiciela ustawowego) z powodu rutynowej praktyki stosowania ujednoliconego wzoru decyzji. W związku z powyższym organ podjął działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości – wdrożono nowy wzór decyzji dla spraw dotyczących osób małoletnich. Przyczyna nieprawidłowości: stosowanie niewłaściwego szablonu decyzji”.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

3. W sprawie nr 9 (R.P.) Organ rozstrzygnął w sentencji decyzji o przyznaniu składki na ubezpieczenie społeczne¹⁸ w związku z wydaniem decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne.

Wydanie przez Organ decyzji przyznającej świadczenie opiekuńcze powoduje konsekwencje w postaci obowiązku dokonania przez organ stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń (jeżeli zachodzi taka konieczność). Jest to czynność materialno-techniczna i nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji. Taki sposób postępowania został utrwalony w orzecznictwie *„Obowiązkiem organu administracji publicznej (wspomnianego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) jest więc niezwłoczne dokonanie zgłoszenia takiej osoby do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania należnej składki, co oczywiste po przeprowadzeniu analizy czy osoba ta nie ma innego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego (...) Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej. Jakkolwiek bowiem zgłoszenie i opłacanie składki nie wymaga konkretyzowania w formie decyzji administracyjnej, to jednak stosowny obowiązek obciąża organ, zaś strona posiada uprawnienia do domagania się respektowania należnych jej praw (prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, z którego korzysta (...))”*¹⁹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie p. R.P. decyzją rozstrzygnął o przyznaniu składek emerytalno-rentowych z powodu błędnej dotychczasowej praktyki Ośrodka przyznawania prawa do składek odrębną decyzją”.

(dowód: akta kontroli str.133-134)

4. Organ w decyzjach przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego - sprawa nr 1 K.C.R., nr 2 K.S. nie sporządza uzasadnienia faktycznego W uzasadnieniu nie wskazywano faktów,

¹⁷ zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku.

¹⁸ Art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych t. j. (Dz. U. z 2023 r, poz. 1230) określa zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę. Zgodnie z art. 6 ust. 2A ww. ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy określonej w punktach 1 i 2 tego przepisu – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczeniowego (składkowego i nieskładkowego - odpowiednio 20 -letniego dla kobiet i 25-letniego dla mężczyzn.

¹⁹ Wyrok NSA z dnia 5.10.2023 r., II GSK 1012/23)

które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.²⁰.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia²¹.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”²².

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawach dot. świadczenia rodzicielskiego nie sporządza uzasadnienia faktycznego w decyzjach przyznających świadczenia. Wynika to z dotychczasowej praktyki. Jednocześnie w przypadkach obejmujących niepełny miesiąc, świadczenie było ustalane proporcjonalnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Niemniej jednak, mając na uwadze zasadę przejrzystości i potrzebę jasnego przedstawiania podstaw rozstrzygnięcia, organ wprowadzi zawieranie skróconego uzasadnienia także w decyzjach, w których występują proporcjonalne wyliczenia, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych”.

(dowód: akta kontroli str.89-90)

²⁰ w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.)

²¹ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21

²² wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21.

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.²³.

5. W sprawach świadczeń rodzinnych organ nie potwierdzał za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez stronę np. w sprawie nr 10 (A.Dz.) w aktach sprawy znajdują się kserokopie dokumentów złożonych przez Stronę. Na dokumentach brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 76 a k.p.a.²⁴ w zw. z art. 268 k.p.a.²⁵.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach świadczeń rodzinnych organ nie potwierdza za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez stronę z powodu niedopatrzenia pracownika”.

(dowód: akta kontroli, str.161-162)

6. W sprawach świadczeń rodzinnych np. sprawa nr 3 (S.D.) Organ nie oznaczał dat wpływu załączonych do akt sprawy oświadczeń i innych dokumentów składanych przez Wnioskodawcę. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej²⁶. Wobec powyższego składane dokumenty powinny być oznaczone datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje świadczenie. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy Strona składa te dokumenty w odpowiedzi na wezwanie Organu. Dokumentowanie daty wpływu pozwala na kontrolę czy Strona zachowała wskazany jej termin do uzupełnienia wniosku.

Tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 24 ust. 2²⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 61 § 3 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie świadczeń rodzinnych nie dokonuje daty wpływu do organu oświadczeń, z uwagi na dotychczasowe praktyki polegające na traktowaniu ich jako załączników do wniosku głównego, dla którego data wpływu została nadana. Przyczyna nieprawidłowości: omyłka pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.87-88)

²³ Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony

²⁴ upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie obejmuje podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu.

²⁵ organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem.

²⁶ Art. 61 §3 k.p.a.

²⁷ Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

7. W sprawach nr 11 (B.Cz.) oraz nr 26 (B.B.) Organ nieprawidłowo doręczył Stronie decyzję. W sprawie nr 11 (B.Cz.) została ona doręczona w siedzibie organu. Widnieje na niej podpis Strony, brak jest potwierdzenia przez Stronę daty odbioru. Natomiast w sprawie nr 26 (B.B.) decyzja znak 8127/ZR/22/2024/2025/U z dnia 17.01.2025 r. została także doręczona w siedzibie organu jednakże data odbioru decyzji jest wcześniejsza niż data wydania decyzji. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 39 k.p.a. oraz 46 k.p.a.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. doręczenie właściwe (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio do rąk adresata decyzji (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego). Adresat potwierdza odbiór przesyłki poprzez złożenie własnoręcznie podpisu i podanie daty (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce²⁸. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia.

„W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmią, że data ta jest zgodna z rzeczywistością”²⁹.

„W stanie prawnym po 5 października 2021 roku doręczanie pisma przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku - Prawo pocztowe aktualizuje się dopiero w przypadku braku możliwości doręczenia pisma na adres do doręczeń elektronicznych oraz w przypadku braku możliwości doręczenia pisma przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej (art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a.). Także po tej dacie, w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma (art. 39¹ § 1 k.p.a.)”³⁰.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 11 (B.C.) wyjaśnił:

„Organ doręczył decyzję p. B.C. nr 8127/ZR/43/2024/2025 z dnia 29.11.2024 r. jednak w wyniku niedopatrzenia pracownika p. B.C. nie potwierdziła daty odbioru”.

(dowód: akta kontroli str.149-154)

²⁸ Art. 42 k.p.a.

²⁹ wyrok WSA Wrocław z dnia 30.01.2018 r. IVSA/Wr737/17.

³⁰ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 13 maja 2022 r., IV SA/Po 47/22.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 26 (B.B.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani B.B. organ doręczył decyzję stronie jednak w wyniku niedopatrzenia pracownika strona w decyzji zamieściła przy podpisie błędną datę odbioru”.

(dowód: akta kontroli str.155-158)

8. W sprawie nr 3 (S.D.) organ zrealizował wypłatę z decyzji dot. jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka niezgodnie z art. 26 ust. 1 ³¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Realizacja decyzji znak nr 8127/ZAP/25/2024/2025 z dnia 5.12.2024 r. odebranej w dniu 5.12.2024 r. nastąpiła w dniu 20.01.2025 r.

Świadczenia rodzinne są wypłacane nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 ³² i 4a ³³.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. S.D. organ zrealizował dec. z 5.12.2024 r. dot. <becikowe> z naruszeniem terminów określonych w art. 26 ust. 1 ustawy, opóźnienie realizacji wypłaty wynikało z ograniczenia wynikającego z końca roku budżetowego oraz harmonogramu finansowego jednostki, spowodowało przesunięcie wypłaty na najbliższy termin w styczniu 2025 r. ”

(dowód akta kontroli str.91-92)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”³⁴. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Organ winien tak zaplanować środki na wypłatę by nie dochodziło do opóźnień w realizacji świadczeń. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych.

9. W sprawie nr 4 (P.F.) i nr 9 (R.P.) Organ wypłacił Stronie świadczenie na podstawie decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej decyzji nie przytoczono art. 32 ust.1 d ³⁵ ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania ³⁶.

W sprawie nr 4 Organ przyznał Pani P.F. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego decyzją nr 8127/SP/9/2023/2024/Z z dnia 7.08.2024 r. Strona decyzję odebrała 9.08.2024 r. Organ przyznane świadczenie wypłacił 20.08.2024 r., mimo iż termin do wniesienia odwołania upływał dopiero 23.08.2024 r.

³¹ Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych

³² W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia.

³³ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku

³⁴ Art.8 k.p.a.

³⁵ Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

³⁶ decyzja przed upływem terminu do wniesienia odwołania nie ulega wykonaniu.

W sprawie nr 9 Organ przyznał Pani R.P. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego decyzją nr 8127/SP/5/2024 z dnia 15.01.2024 r. Strona decyzję odebrała 17.01.2024 r. Organ przyznane świadczenie wypłacił 20.01.2024 r., mimo iż termin do wniesienia odwołania upływał dopiero 1.02.2024 r.

Tym samym naruszono art. 130 § 1 k.p.a.³⁷

Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej ustatecznienia.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 4 (P.F.) wyjaśnił:

„W sprawie p. P.F. organ rozpoczął realizację decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego z 7.08.2024 r., w której nie wskazano art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych przed uprawomocnieniem się tej decyzji, z powodu omyłkowego nie wykazania w podstawie prawnej rygoru natychmiastowej wykonalności. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie”.

(dowód akta kontroli str. 187-188)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 9 (R.P.) wyjaśnił:

„W sprawie p. R.P. organ błędnie nie nadał rygoru natychmiastowej wykonalności. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie.”

(dowód akta kontroli str. 131-132)

10. W sprawie nr 9 (R.P.) w decyzji nr 8127/SP/5/2024/Z i w sprawie nr 20 (K.P.) w decyzji nr 8127/SP/19/2024/2025 z dnia 17.12.2024 r. dot. świadczenia pielęgnacyjnego organ w podstawie prawnej przywołał nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481) zamiast Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238).

Tym samym naruszony został art. 107 § 1 k.p.a.³⁸.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani K.P. i R.P. w podstawie prawnej decyzji zawarł nieaktualne rozporządzenie z powodu pomyłki pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.139-140)

³⁷ Patrz przypis 38

³⁸ ww. artykuł w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

W odniesieniu do opisanej nieprawidłowości stwierdzić należy, że osoby sporządzające decyzje, powinny dbać o to, aby były one sporządzone prawidłowo z aktualną podstawą prawną. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę, aby zawierały rzetelne dane, które nie będą powodowały niedomówień i wprowadzały innych uczestników postępowania w błąd. Brak należytego sporządzenia pisma pozostaje w sprzeczności z zasadą obowiązku informowania stron³⁹.

11. W sprawie nr 11 (B.C.) Organ ustalił prawo do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia. Brak tych dokumentów uniemożliwia prawidłowe ustalenie dochodów rodziny, a tym samym ustalenie czy wnioskodawcy spełniają kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń. Organ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami doliczył do dochodu rodziny alimenty na podstawie posiadanego w aktach wyroku, a nie dysponując oświadczeniem Strony o wysokości innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu. Organ nie wezwał Strony do uzupełnienia wniosku zgodnie z art. 24a ust. 2⁴⁰ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie p. B.C. przed wydaniem decyzji nr 8127/ZR/43/2024/2025 z 29.11.2024 r. nie wezwał strony o uzupełnienie wniosku z powodu niedopatrzenia pracownika.”

(dowód: akta kontroli str.147-148)

12. W sprawie nr 26 (B.B.) Organ ustalił prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez kompletu dokumentów. W aktach sprawy brak dokumentu potwierdzającego datę rodzaj i kwotę dochodu utraconego, którą Organ utracił z firmy [REDAKTOWANE], ustalając dochód rodziny.

Takie działanie jest niezgodne z art. 23 ust. 4 d ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani B.B. organ utracił dochody strony z firmy [REDAKTOWANE] bez dokumentów potwierdzających datę rodzaj i kwotę dochodu utraconego, ponieważ organ posiadał informację z ZUS - weryfikacja Empatia o okresie zgłoszenia do ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w okresie od 11.12.2023 r. do 15.12.2023 r. i dlatego dodatkowo nie żądał od strony oświadczenia potwierdzającego zatrudnienie i kwotę dochodu utraconego”

(dowód: akta kontroli str.137-138)

13. W sprawie nr 12 (M.W.) w postępowaniu do decyzji znak 8127/ZR/16/2024/2025 z dnia 10.10.2024 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym.

³⁹ art. 9 k.p.a.

⁴⁰ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia

⁴¹ W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴².

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. M.W. organ przed wydaniem decyzji nr 8127/ZR/16/2024/2025 z dnia 10.10.2024 r. nie dokonał weryfikacji składek emerytalno – rentowych i chorobowych z powodu niedopatrzenia pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.145-146)

14. W sprawie nr 12 (M.W.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wg mechanizmu „złotówka za złotówkę”, nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu. Organ nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Przyznanie świadczenia w niepełnej wysokości nie spełnia w pełni żądań strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.⁴³ oraz art. 79 a § 1 k.p.a. ⁴⁴.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie M.W. organ przed wydaniem decyzji wg mechanizmu <zł/zł> nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu i nie skierował do niej zawiadomienia z art. 79 a k.p.a. w zw. z art. 10 k.p.a., ponieważ Strona została poinformowana telefonicznie przez pracownika, że świadczenie zostaje przyznane w niepełnej wysokości”.

(dowód: akta kontroli str.159-160)

15. W sprawie nr 10 (A.Dz.) Organ w decyzji nr 8127/ZR/20/2024/2025/2 z 11.12.2024 r. przyznał Stronie zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, w tym m.in. dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do dnia 30.06.2025 r. niezgodnie z art. 6 bb ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ⁴⁵.

Strona do wniosku dołączyła zaświadczenie z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, z którego wynika, że został złożony nowy wniosek o wydanie

⁴² organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

⁴³ Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (...).

⁴⁴ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

⁴⁵ (Dz. U. z 2024 r., poz. 44 ze zm.) Jeżeli wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności został złożony w okresie ważności odpowiednio orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, to zachowuje ono ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność

orzeczenia o niepełnosprawności i poprzednie orzeczenie zachowuje ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej dotychczasową ważność tj. do dnia 30.06.2025 r.

Tym samym organ błędnie ustalił okres przysługiwania ww. świadczenia.

Naruszony został art. 24 ust. 3⁴⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ponadto takie działanie stoi w sprzeczności z art. 107 § 1 k.p.a.⁴⁷.

Władczy charakter aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony musi być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności⁴⁸ jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa⁴⁹. Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ przyznał dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji na okres do 30.06.2025 r. zamiast na okres do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej dotychczasową ważność tj. do dnia 30.06.2025 r. z powodu błędnego sformułowania treści sentencji”.

(dowód: akta kontroli str.163-164)

16. W sprawie nr 4 (P.F.) i nr 9 (R.P.) opiekun, który miał przyznane świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach w związku z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem złożył wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z wydanym orzeczeniem o niepełnosprawności kolejnego dziecka. Organ w rozstrzygnięciu decyzji błędnie przyznał kolejne świadczenie pielęgnacyjne zamiast podwyższyć wysokość świadczenia o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.

Tym samym naruszony został art. 17 ust. 3 e⁵⁰ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 4 (P.F.) wyjaśnił:

„Decyzją nr 8127/SP/9/2023/2024/Z z dnia 7.8.2024 r. organ przyznał kolejne świadczenie pielęgnacyjne na drugie dziecko wbrew art. 17 ust. 3 e ustawy o świadczeniach rodzinnych z powodu nieprawidłowego sformułowania w sentencji decyzji”.

⁴⁶ w przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

⁴⁷ rozstrzygnięcie, jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej.

⁴⁸ Art. 6 k.p.a. - Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

⁴⁹ art. 8 k.p.a. - Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania

⁵⁰ Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, rodzinie zastępczej i osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka sprawującym opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, o której mowa w ust. 3, podwyższa się o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka

(dowód: akta kontroli str.165-168)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 9 (R.P.) wyjaśnił:

„P.R.P. decyzją nr 8127/SP/5/2024z dnia 15.01.2024 r. i decyzją nr 8127/SP/5/2024/Z z dnia 4.11.2024 r. organ przyznał kolejne świadczenie pielęgnacyjne na drugie dziecko wbrew art. 17 ust. 3 e ustawy o świadczeniach rodzinnych z powodu nieprawidłowego sformułowania w sentencji decyzji.”

(dowód: akta kontroli str.169-174)

17. W sprawie nr 12 (M.W.) w decyzji nr 8127/ZR/16/2024/2025 z dnia 10.10.2024 r. błędnie wskazano wysokość i okres przyznanego świadczenia rodzinnego.

W podstawie decyzji określona została pełna wysokość przyznanych świadczeń, tj. przyznano, „zasiłek rodzinny na dziecko A.W. (.), na okres od 2024-11-01 do 2025-10-31 w wysokości 95,00zł miesięcznie oraz przyznać dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł miesięcznie na okres od 2024 – 11-01 do 2025-08-31 , w wysokości 13,40 zł jednorazowo w miesiącu wrześniu 2025 r.”. Z dalszych zapisów decyzji wynika, że wysokość przyznanych świadczeń została obniżona w oparciu o mechanizm „zł za zł”.

Nieprawidłowe jest wskazanie w sentencji decyzji zarówno pełnej i obniżonej w związku z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” kwoty przyznanego zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem. Organ nie wskazał w jakim okresie zostały przyznane świadczenia w obniżonej wysokości uwzględniając fakt, że urlop wychowawczy strona ma przyznany do 1.09.2025 r.

Takie działanie narusza art. 5 ust. 3 a ⁵¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie M.W. w dec. 8127/ZR/16/2024/2025 z 10.10.2024 r. organ błędnie rozstrzygnął o wysokości i okresie przyznania świadczenia w wyniku błędnego sformułowania sentencji decyzji, która wskazywała przyznanie świadczenia w pełnej wysokości nie uwzględniając wyłącznie przysługującej prawidłowej kwoty”.

(dowód: akta kontroli str.175-180)

18. W sprawie nr 6 (M.K.) ustalono, że Pani M.K. w dniu 21.08.2024 r. złożyła wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na okres zasiłkowy 2024/2025. W dniu 29.08.2024 r. złożyła pismo, w którym wskazała, że wycofuje wniosek złożony 21.08.2024 r.

W powyższej sprawie organ nie umorzył postępowania w przedmiotowej sprawie i do dnia kontroli nie wydał stosownej w sprawie decyzji.

„Za stanowiskiem wyrażonym w uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt II GPS 1/12, że w orzecznictwie sądowo-administracyjnym oraz w literaturze przyjmuje się, że w przypadkach, gdy ustawodawca upoważnił organ administracji do rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy jednostki, natomiast nie wskazał wyraźnie formy prawnej działania organu, należy kierować się tzw. domniemaniem rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji administracyjnej. W obecnych uwarunkowaniach ustrojowych funkcjonowania

⁵¹ W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa w ust. 3, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

administracji publicznej domniemanie rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji administracyjnej jest konsekwencją "prawa do procesu administracyjnego", wynikającego z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji)⁵².

Cofnięcie wniosku strony rodzi dla organu obowiązek wydania decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na jego bezprzedmiotowość⁵³.

„Cofnięcie przez stronę żądania wszczęcia postępowania, które może zostać wszczęte wyłącznie na żądanie (wniosek) strony, skutkuje bezprzedmiotowością dalszego postępowania, a w konsekwencji obowiązkiem organu jest umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (...) W tego rodzaju sytuacjach cofnięcie wniosku oznacza, że przestaje istnieć przedmiot postępowania oznaczony we wniosku”⁵⁴.

„Istota bezprzedmiotowości postępowania polega na nastąpieniu takiego zdarzenia prawnego lub faktycznego, które spowodowało, że przestała istnieć ta szczególna relacja między faktem (sytuacją faktyczną danego podmiotu) a prawem (sytuacją prawną danego podmiotu), z którą prawo łączy obowiązek konkretyzacji normy w postaci wydania decyzji administracyjnej. Decyzja o umorzeniu postępowania nie rozstrzyga o materialnoprawnych uprawnieniach i obowiązkach stron i jest równoznaczna z brakiem przesłanek do merytorycznego orzekania co do istoty sprawy. Jej wydanie jest obligatoryjne w przypadku bezprzedmiotowości”⁵⁵.

Tym samym został naruszony art. 104 k.p.a.⁵⁶ w zw. z art. 105 k.p.a.⁵⁷.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie p. M.K. nie umorzył postępowania, z powodu braku świadomości pracownika”.

(dowód akta kontroli str.181-182)

19. W sprawie nr 18 (A.D.) Organ przyznał Z.D. reprezentowanemu przez przedstawiciela ustawowego Panią A.D. na wniosek złożony w dniu 15.02.2024 r. decyzją znak 8127/ZP/14/20232024 z dnia 15.02.2024 r. prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na okres od 1.02.2024 r. do 31.01.2029 r.

W aktach sprawy znajduje się decyzja znak 8127/ZP/32/2021/2022 z dnia 30.08.2022 r. przyznająca ww. osobie prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na okres od 1.07.2022 r. do 30.09.2026 r.

Tym samym organ błędnie przeprowadził postępowanie administracyjne w związku z uzyskaniem przez Z.D. kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności wydanego w związku z pogorszeniem stanu zdrowia.

Organ dwukrotnie tj. na wniosek zakończony decyzją nr 8127/ZP/32/2021/2022 z dnia 30.08.2022 r. i na wniosek z dnia 15.02.2024 r. zakończony decyzją nr

⁵² Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2012 r. II GPS 1/12

⁵³ Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części

⁵⁴ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 6 czerwca 2024 r. II SA/Sz 278/24

⁵⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 lipca 2020 r. II OSK 818/20

⁵⁶ § 1. Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. § 2. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

⁵⁷ Patrz przypis 54.

8127/ZP/14/2023/2024 z dnia 15.02.2024 przyznał osobie uprawnionej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego zawierający okres od 1.02.2024 r. do 30.09.2026 r. Tym samym doszło do przyznania prawa do świadczeń za ten sam okres dwoma decyzjami. Z list przedłożonych w trakcie kontroli, tj. listy wypłat za luty 2024 wynika, że powyższe świadczenie wypłacono Stronie za luty jeden raz tylko w lutym 2024 r. w kwocie 215,84 zł.

Niemożliwe jest w świetle procedury administracyjnej ponowne wydanie decyzji w tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawie, z zastrzeżeniem, że poprzednio wydana decyzja jest ostateczna. Grozi to bowiem stwierdzeniem nieważności decyzji na podstawie art. 156 §1 pkt 3 k.p.a.⁵⁸

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 104 k.p.a.⁵⁹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.D. organ wydał decyzję nr 8127/ZP/14/2023/2024 z dnia 15.02.2024 r. przyznającą zasiłek pielęgnacyjny dla Z.D> na okres od 1.02.2024 r. do 31.01.2029 r. pomimo tego że w obiegu prawnym jest decyzja nr 8127/ZP/32/2021/2022 z dnia 30.08.2022 r. przyznająca świadczenie od 1.07.2022 r. do 30.09.2026 r., ponieważ pracownik na podstawie nowego orzeczenia o niepełnosprawności nieświadomie rozstrzygnął sprawę nową decyzją, zamiast zmienić okres przyznania świadczenia w istniejącej decyzji”.

(dowód akta kontroli str.93-106)

20. W sprawie nr 25 (K.K.) Organ decyzją znak 8127/ZR/09/2024/2025 z dnia 26.09.2024 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Ustalając dochód rodziny przed wydaniem decyzji Organ nie wyjaśnił, czy wnioskodawca który był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego - kod ubezpieczenia 0920 (weryfikacja ZUS empatia) pobierał z tego tytułu stypendium, które nie podlega opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, a które może wchodzić w skład dochodów wymienionych w art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 7 k.p.a.⁶⁰.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.K. organ przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie zbadał dogłębnie sprawy i nie wyjaśnił czy Pani K. otrzymała z tytułu stypendium dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem od osób fizycznych z powodu niedopatrzenia pracownika”.

(dowód akta kontroli str.193-194)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne pouczenie o środkach odwoławczych w decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych, w których odstępiono od uzasadnienia,

⁵⁸ Organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która(...) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną albo sprawy, którą załatwiono milcząco.

⁵⁹ Patrz przypis 57.

⁶⁰ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

2. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny na małoletnie osoby uprawnione,
3. rozstrzyganie w sentencji decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu składki na ubezpieczenie społeczne,
4. brak uzasadnienia faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego,
5. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
6. brak oznaczania datą wpływu załączonych do akt sprawy oświadczeń i innych dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
7. nieprawidłowe doręczenie stronie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
8. realizacja wypłaty świadczenia rodzinnego z naruszeniem art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
9. realizacja wypłaty z decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu do wniesienia odwołania,
10. błędna podstawa prawna w decyzjach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego,
11. przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez kompletu dokumentów,
12. utracanie dochodów bez dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego,
13. brak weryfikacji w systemie Empatia informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym,
14. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dot. zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami niezgodnej z żądaniem strony,
15. błędny okres przyznania dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
16. błędne rozstrzygnięcie w decyzji dotyczącej świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu świadczenia na kolejne dziecko,
17. błędna wysokość i okres przyznanego świadczenia rodzinnego,
18. brak umorzenia postępowania administracyjnego w sytuacji gdy strona wycofała wniosek
19. błędny tok postępowania organu właściwego poprzez przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego drugi raz na te same miesiące, w sytuacji wydania kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności gdy poprzednie nadal obowiązuje,
20. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych.

Działalność GOPS w Zawoni w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 30 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 14 rodzin.

(dowód: akta kontroli str.183-184)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.05.2025r. wypłacono 376 świadczeń na łączną kwotę 169 389,82 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 360 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 16 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.183-184)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 29 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(dowód: akta kontroli str.183-184)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 9 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 9 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

- 1.M.Cz.** – 8127/FA/12/23/24 z dnia 30.01.2024 r.,
8127/FA/12/24/25 z dnia 22.10.2024 r. ze zm.
- 2.J.G.** – 8127/FA/9/24/25 z dnia 23.09.2024 r. ze zm.
- 3.E.Ś.** – 8127/FA/8/24/25 z dnia 23.09.2024 r.
- 4.R.P.** – 8127/FA/10/24/25 z dnia 26.09.2024 r.
- 5.A.K.** – 8127/FA/7/24/25 z dnia 20.09.2024 r. ze zm.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (oprócz sprawy nr 1 M.Cz.). Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁶¹ i art. 46⁶² k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr. 2 (J.G.), nr 4 (R.P.) oraz nr 5 (A.K.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w niepełnej kwocie, nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu. Organ nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych i nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Przyznanie prawa do świadczenia w mniejszej wysokości nie spełnia w pełni żądań strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.⁶³ oraz art. 79 a § 1 k.p.a.⁶⁴.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani G, P. i K. organ nie sporządził zawiadomienia z art. 79 a w zw. z art. 10 k.p.a., ponieważ po przeanalizowaniu dokumentacji Panie zostały poinformowane telefonicznie, że świadczenia nie zostaną przyznane w pełnej wysokości”.

(dowód: akta kontroli str.107-108)

2. W sprawie nr 1 (M.Cz.) Organ rozpoczął realizację wypłat z decyzji dot. świadczenia z funduszu alimentacyjnego w listopadzie 2024 r, mimo iż decyzja została odebrana przez

⁶¹ „Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się”.

⁶² „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu”.

⁶³ Patrz przypis 44

⁶⁴ Patrz przypis 45.

stronę 23.10.2024 r. Tym samym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁵.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Wypłata świadczeń w sprawie Pani M.Cz. I decyzja odebrana 30.01.2024r. wypłata w miesiącu lutym 2024 r. oraz decyzja II odebrana 23.10.2024 r. wypłata w listopadzie 2024 r. nastąpiła w kolejnym miesiącu z powodu braku możliwości złożenia dodatkowego zapotrzebowania na środki finansowe, gdyż termin złożenia dodatkowego zapotrzebowania upływa 20 dnia każdego miesiąca”.

(dowód: akta kontroli str.109-110)

3. W sprawie nr 1 (M.Cz.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów. W aktach sprawy brakuje aktualnego zaświadczenia lub oświadczenia strony o bezskuteczności egzekucji.

Z akt sprawy wynika, iż wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego został złożony w dniu 25.01.2025 r. Do ww. wniosku Strona dołączyła zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów z dnia 9.11.2024 r.

Bezskuteczność egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą⁶⁶.

Przedstawiając zaświadczenie z 9.11.2024 r. wnioskodawca nie potwierdził, iż przed złożeniem wniosku (25.01.2025 r.) egzekucja była bezskuteczna. Organ nie wystąpił do komornika sądowego o wydanie stosownego zaświadczenia.

Tym samym naruszono art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. a⁶⁷ oraz art. 15 ust. 4 pkt 5⁶⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani M.Cz. organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów- brak zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji za ostatnie 2 miesiące, gdyż pracownik omyłkowo nie zauważył daty przedłożonego zaświadczenia ”.

(dowód: akta kontroli str.189-190)

⁶⁵ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

⁶⁶ Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁶⁷ do wniosku należy dołączyć odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia: zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji.

⁶⁸ w przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a, organ właściwy wierzyciela występuje do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy,
2. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego niezgodnie z art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
3. przyznawanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów.

Działalność GOPS w Zawoni w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

F) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Zawonia zarejestrowanych było 27 dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek w 6 przypadkach skierował do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 11 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 12 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 12 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 5 dłużników. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 4 dłużników alimentacyjnych. W 1 sprawie Organ otrzymał od starosty informację o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek występował z 3 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie skierowano do starosty żadnego wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, nie skierowano żadnego wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 3 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczynał 4 postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie objętym kontrolą organ wydał 3 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie została wydana żadna decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biur informacji gospodarczej przekazano 64 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli, str.83-84)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG PL – Infomonitor,
2. Krajowy Rejestr Długów,
3. ERIF BIG,
4. KBIG - Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej

(dowód: akta kontroli, str.73-74)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni, w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli tj. do 5.05.2025 r. działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, z uwagi na to, że najczęściej są to osoby starsze z niskimi dochodami (renciści i emeryci)."

(dowód: akta kontroli, str.71-72)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.N., 2. P.Ż., 3. D.Z., 4. D.S., 5. S.D.K.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi

⁶⁹ W sprawach o roszczenia alimentacyjne organ właściwy wierzyciela albo organ właściwy dłużnika mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli

właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁷⁰ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Zaniechanie tego działania stoi w sprzeczności z art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie realizuje obowiązku w zakresie zgłaszania dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych, ponieważ jesteśmy w trakcie pozyskiwania uprawnień”.

(dowód: akta kontroli str. 111-112)

2. W skontrolowanych sprawach Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁷² zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁷³ z naruszeniem art. 35 k.p.a.⁷⁴ (np. w sprawie nr 2 P.Ż. decyzja przyznająca świadczenie z funduszu alimentacyjnego wydana została 23.09.2024 r., a zawiadomienie organów ścigania nastąpiło 3.02.2025 r., w sprawie nr 5 S.D.K. decyzja przyznająca świadczenia wydana została 20.09.2024 r., a zawiadomienie organów ścigania nastąpiło dopiero 3.02.2025 r.).

⁷⁰ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

⁷¹ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

⁷² instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁷³ art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁷⁴ organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁷⁵ w zw. z art. 6 k.p.a.⁷⁶.

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zwłoka w sprawach dłużników – organ sporządzał zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. z powodu konieczności rozpatrzenia wniosków na nowy okres zasiłkowy oraz konieczności podjęcia działań wobec dłużników alimentacyjnych. Przyczyna nieprawidłowości: zwłoka spowodowana awarią pracy.”

(dowód akta kontroli str.113-114)

Należy zauważyć, że obciążenie dużą liczbą zadań nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku niewłaściwego realizowania zadań.

3. W sprawie nr 3 (D.Z). organ w związku z przyznaniem świadczenia z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 23.09.2024 r. podjął działania wobec dłużnika. Informacja do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika została sporządzona dopiero 27.02.2025 r. Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁷⁷ w zw. z art. 6 k.p.a.⁷⁸. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zwłoka w sprawie wysyłki informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach w sprawie dłużnika alimentacyjnego D.Z., sporządzona dopiero 27.02.2025 r. z powodu konieczności w pierwszej kolejności rozpatrzenia wniosków na nowy okres oraz konieczność podjęcia działań wobec dłużników.”

(dowód akta kontroli str.115-116)

4. W skontrolowanych sprawach Organ sporządzał wezwania na wywiad alimentacyjny i informacje do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika jako GOPS, a nie jako organ właściwy czyli Wójt Gminy.

⁷⁵ Patrz przypis 40

⁷⁶ Zasada praworządności

⁷⁷ Patrz przypis 74

⁷⁸ Patrz przypis 76

Takie działanie narusza art. 2 pkt 9⁷⁹ i 10⁸⁰ w zw. z art. 8 b⁸¹ i art. 12 ust. 1⁸² i ust. 2⁸³ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„ Organ sporządza wezwania na wywiad alimentacyjny i informacje do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika jako GOPS, a nie jako organ właściwy, czyli wójt. Wynikło to z pomyłki pracownika, który opieczętował korespondencję niewłaściwą pieczęcią w sprawach dłużników alimentacyjnych. ”

(dowód akta kontroli str.119-124)

5. W sprawie nr 1 (M.N.) organ mając wiedzę, że dłużnik przebywa w zakładzie karnym i dysponując adresem tego zakładu nie zawiadomił dłużnika o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej i wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym⁸⁴ świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁸⁵.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

⁷⁹ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

⁸⁰ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

⁸¹ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁸² Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

⁸³ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

⁸⁴ (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.)

⁸⁵ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

„W sprawie dłużnika M.N. organ nie zawiadomił dłużnika przebywającego w zakładzie karnym o przyznaniu świadczeń i wysokości zadłużenia z powodu niedopatrzenia pracownika.”

(dowód: akta kontroli str.117-118)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
2. nieterminowe sporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
3. nieterminowe sporządzenie jako organ właściwy dłużnika informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika
4. sporządzanie wezwań na wywiad alimentacyjny dla dłużników alimentacyjnych oraz informacji do komorników sądowych o podjętych działaniach wobec dłużników jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
5. brak zawiadomienia do dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Działalność GOPS w Zawoni w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

G) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 do 5.05.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie ww. świadczenia, dlatego odstąpiono od kontroli w tym zakresie,

(dowód: akta kontroli str.81-82)

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne pouczenie o środkach odwoławczych w decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych, w których odstąpiono od uzasadnienia,
2. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny na małoletnie osoby uprawnione,
3. rozstrzyganie w sentencji decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu składki na ubezpieczenie społeczne,
4. brak uzasadnienia faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego,
5. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
6. brak oznaczania datą wpływu załączonych do akt sprawy oświadczeń i innych dokumentów składanych przez wnioskodawcę,

7. nieprawidłowe doręczenie stronie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
8. realizacja wypłaty świadczenia rodzinnego z naruszeniem art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
9. realizacja wypłaty z decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu do wniesienia odwołania,
10. błędna podstawa prawna w decyzjach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego,
11. przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez kompletu dokumentów,
12. utracanie dochodów bez dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego,
13. brak weryfikacji w systemie Empatia informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym,
14. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dot. zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami niezgodnej z żądaniem strony,
15. błędny okres przyznania dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
16. błędne rozstrzygnięcie w decyzji dotyczącej świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu świadczenia na kolejne dziecko,
17. błędna wysokość i okres przyznanego świadczenia rodzinnego,
18. brak umorzenia postępowania administracyjnego w sytuacji gdy strona wycofała wniosek
19. błędny tok postępowania organu właściwego poprzez przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego drugi raz na te same miesiące, w sytuacji wydania kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności gdy poprzednie nadal obowiązuje,
20. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych,
21. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
22. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego niezgodnie z art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
23. przyznawanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów,
24. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
25. nieterminowe sporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
26. nieterminowe sporządzenie jako organ właściwy dłużnika informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika
27. sporządzanie wezwań na wywiad alimentacyjny dla dłużników alimentacyjnych oraz informacji do komorników sądowych o podjętych działaniach wobec dłużników jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
28. brak zawiadomienia do dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prawidłowo pouczać Stronę o środkach odwoławczych od decyzji. W decyzjach, w których odstąpiono od uzasadnienia informować Stronę o prawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. w zw. z art. 127 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. zasiłku pielęgnacyjnego i przyznawać świadczenie małoletnim osobom uprawnionym.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W sentencji decyzji ustalających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie rozstrzygać o składkach na ubezpieczenie społeczne.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W decyzjach przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Potwierdzać za zgodność z oryginałem dokumenty przedłożone przez Stronę.

Podstawa prawa: art. 76a k.p.a. w zw. z art. 268 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Rejestrować daty wpływu na oświadczeniach i innych dokumentach składanych przez Wnioskodawców do Organu.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy k.p.a. w zw. z art. 24 ust. 2, art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawidłowo doręczać Stronie decyzje dotyczące świadczeń rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 39 k.p.a. i art. 46 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Terminowo realizować wypłatę świadczeń rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Realizację decyzji, którym nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności rozpoczynać po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Podstawa prawna: art. 130 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Przywoływać aktualną podstawę prawną w decyzjach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przyznać w oparciu o kompletny wniosek. W przypadku niekompletnego wzywać Stronę do jego uzupełnienia.

Podstawa prawna: art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania; na bieżąco.

12. Dochody utracać na podstawie dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4 d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Weryfikować w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.

Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79a k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

15. Prawidłowo rozstrzygać o okresie przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a. w zw. z art. 6 b b ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zw. z art. 24 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

16. Prawidłowo rozstrzygać o przyznaniu świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku złożenia przez Stronę wniosku na kolejne dziecko.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 e ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

17. Prawidłowo ustalać wysokość i okres świadczenia rodzinnego.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 3 a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

18. W sytuacji gdy Strona wycofuje wniosek wydawać decyzję o umorzeniu postępowania.

Podstawa prawna; art. 105 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

19. Nie rozstrzygać o prawie do przyznania świadczenia za okres gdy w obiegu prawnym znajduje się decyzja przyznająca świadczenie za ten okres.

Podstawa prawna: art. 104 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością w sprawie nr 18 (A.D.) należy decyzję nr 8127/ZP/14/20232024 z dnia 15.02.2024 r. skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzji. O rozstrzygnięciu należy powiadomić organ kontrolujący celem wydania ewentualnych zaleceń w sprawie.

Podstawa prawna; art. 104 k.p.a. w zw. z art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego wystąpienia.

20. Przed przyznaniem prawa do świadczenia rodzinnego dogłębnie i wnikliwie analizować sprawę.
Podstawa prawna: art. 7 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
21. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79a k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
22. Terminowo realizować wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
23. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawać w oparciu o kompletny wniosek.
Podstawa prawna: art. 15 ust. 4 pkt 3 lit.a i art. 15 ust. 4 pkt 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
24. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Podstawa prawna: art. 8a ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
25. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. w zw. z art. 209 § 1 k.k. oraz art. 304 § 2 k.p.k.
Termin wykonania: na bieżąco.
26. Informować komorników sądowych o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. w zw. z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
27. Wezwania na wywiad alimentacyjny i informacje do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika sporządzać jako organ właściwy, a nie jako Ośrodek Pomocy Społecznej
Podstawa prawna: art. 2 pkt 9 i 10 w zw. z art. 8 b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

28. Zawiadamiać dłużnika o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej i wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁸⁶, Dyrektor Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Zawonia, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

EWA KAMIŃCZAK
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Zawonia
2. a/a

